

STÖTTA UTRIKESFÖDDA KVINNOR

I ATT NÄRMA SIG ARBETE ELLER STUDIER

En metodbok av Nya Kompisbyrån

INNEHÅLL

FÖRORD	4
Om materialet	
Presentation av NKB	
Klara, Färdiga, Kvinna	
VÅR VISION	7
BAKGRUND	8
Varför startades projektet?	
Detta är målgruppen	
METOD	12
Färdighetsprogrammet	
Mentorskapet	
Bonusträffar	
RESULTAT	16
Siffror	
Citat från deltagare	
Citat från mentorer	
NYTTIGA ERFARENHETER	22
IMPLEMENTERING	24
HUR KAN ANDRA JOBBA MED VÅR METOD?	27

©Nya Kompisbyrån

TEXT & FORMGIVNING Frida Svensson

TEXTBEARBETNING Evelina Svensson,

Lina Bergström, Linnea Netin

FOTO Frida Svensson, Evelina Ytterbom

TRYCK Printer 2022

PUBLICERING November 2022

Finansieras av Europeiska socialfonden

FÖRORD

OM MATERIALET

Den här boken fungerar som ett stöd för er som vill arbeta med målgruppen utrikesfödda kvinnor och deras väg mot arbete eller studier. Metoden som beskrivs baseras på forskning, rapporter samt vår kunskap och våra erfarenheter efter att kontinuerligt ha mött och arbetat tillsammans med de här kvinnorna i projektet Klara, Färdiga, Kvinna i två år.

PRESENTATION AV NKB

Nya Kompisbyrån (NKB) som ger ut den här metodboken är en ideell, partipolitisk och religiöst obunden organisation som syftar till att bidra till ökad integration i Sverige genom att stärka gemenskapen mellan nya och etablerade svenskar.

KLARA, FÄRDIGA, KVINNA

I januari 2021 startade vi på NKB det ESF-finansierade integrations- och jämställdhetsprojektet Klara, Färdiga, Kvinna som riktar sig mot utrikesfödda kvinnor som vill utöka sitt nätverk och samtidigt få stöd i att söka arbete eller studier. Deltagarna har inom projektet fått gå en arbetsmarknadsinriktad utbildning där de matchats med etablerade svenska kvinnor. I slutet av varje utbildning fick alla

deltagare en personlig mentor som fortsatte guida dem på deras väg ut i arbete.

Projektet var verksamt i Stockholm, Uppsala, Göteborg och Sundsvall, och syftade till att stärka integrationen och jämställdheten genom nätverkande och gemenskap. Genom våra matchningar av utrikesfödda och etablerade kvinnor hoppas vi skapa ett ömsesidigt utbyte och bidra till ett utökat nätverk för adepterna med målet att det på sikt leder till arbete eller studier.

*Klara, Färdiga, Kvinna genomsyras av tre värdeord:
JÄMSTÄLLDHET, TILLGÄNGLIGHET OCH LIKABEHANDLING.*

Vi har haft dessa principer med oss när vi skapat ett syfte och en metod som ska vara applicerbar på individer i en så pass bred målgrupp. På grund av bredden har vi hela tiden behövt jobba med att inte ha förutfattade meningar kring bakgrund och behov utan vi har istället utgått från individen. Deltagarna har fått styra vad de har velat prata om på de olika träffarna beroende på var de har varit i sin resa, och det är även de som styr vilka mål mentorskapet ska arbeta mot. Detta gör att projektet blir tillgängligt och icke diskriminerande. Vidare har fokus varit att öka jämställdheten genom att fler utrikesfödda kvinnor ska hitta arbete, men också att bredda deras bild av vad och hur de kan arbeta som kvinnor i Sverige.

PROJEKTGRUPPEN
Klara, Färdiga, Kvinna

VÅR VISION

Vår vision är ett inkluderande samhälle där kvinnor i samma utsträckning som män får möjligheten att ta del av de insatser som finns för etablering på arbetsmarknaden, och således även i det svenska samhället. Arbetsförmedlingen menar tydligt att deras arbete med att stötta målgruppen brister och här vill vi att vår metod ses som en av de pusselbitar som behövs för att stötta målgruppen. Sverige ska vara ett välkommande samhälle för alla som lever här!

Genom att skapa en lågtröskelverksamhet som har fokus på nätverkande och gemenskap för utrikesfödda kvinnor är vår förhoppning att metoden används som en självklar del för etablering i det svenska samhället.

Forskning stödjer att ett utökat nätverk bidrar till en ökad upplevd känsla av samhörighet vilket kommer ha positiva effekter på segregationen och dess konsekvenser.

Det kommer i förlängningen även innebära att samhället får tillgång till målgruppen utrikesfödda kvinnors kompetens i en högre utsträckning. För att vi ska kunna möta behoven som arbetsmarknaden kommer stå inför de kommande tio åren behöver vi ta tillvara på den kunskap och kompetens som finns i samhället. Vår vision är att stötta det arbetet och som en effekt av det kommer vi kunna se minskad ojämlikhet och ökad integration.

BAKGRUND

VARFÖR STARTADES PROJEKTET?

Klara, Färdiga, Kvinna är ett projekt för, av och med kvinnor, och som skapades utifrån det behov som lyftes i våra referensgrupper i början av projektet – önskan att träffa svensktalande kvinnor att prata med, bygga nätverk och lära sig mer om hur det är att jobba i Sverige.

Vi är övertygade om att det är värdefullt för deltagarna att möta andra kvinnor att inspireras av, känna samhörighet med och dela gemensamma erfarenheter med. Genom att skapa förutsättningar för kvinnorna att utöka sitt nätverk, träna på sin svenska och samtidigt lära sig mer om den svenska arbetsmarknaden har projektet syftat till att stötta individens etablering på arbetsmarknaden.

Drygt 20 procent av alla kvinnor i arbetsför ålder i Sverige är utrikesfödda. Flera studier som undersökt målgruppens integration i Sverige visar att de har sämre förutsättningar att etablera sig på arbetsmarknaden. Arbetsförmedlingens egna undersökningar visar exempelvis att utrikesfödda kvinnor får mindre hjälp än män när det gäller att söka jobb. I Sverige tillsätts dessutom drygt 70 procent av tjänster via kontakter – det finns en stark koppling mellan tillgång till jobbmöjligheter och vilka som ingår i ens nätverk.

Samtidigt har utrikesfödda kvinnor sämre förutsättningar att knyta kontakter och delta i sociala aktiviteter

på grund av utläsningsmekanismer som språksvårigheter, ansvar för barn och hushåll samt patriarkala strukturer. Forskning visar dessutom att diskriminering mot utrikesfödda kvinnor relaterad till kön och etnicitet påverkar deras etableringsmöjligheter i stor utsträckning.

För att försöka bryta detta mönster har en viktig del av projektet varit att öka deltagarnas nätverk,

både socialt och professionellt. Genom projektets utbildning har deltagarna fått ökad kunskap om arbetsmarknaden och de färdigheter som krävs, och i mentorskapet getts ökad tillgång till relevanta sociala och professionella nätverk och stärkt förmåga och förutsättningar att i högre utsträckning närma sig studier och arbete.

DETTA ÄR MÅLGRUPPEN

Målgruppen utrikesfödda kvinnor som deltog i projektet är oerhört bred. Vissa har ingen till låg utbildningsbakgrund och ingen erfarenhet på arbetsmarknaden alls, medan många har högre utbildningar och flera års arbetslivserfarenhet som ofta inte tas tillvara på i Sverige. Gemensamt för samtliga deltagare är att de är kvinnor mellan 18 och 64 år, inte har arbetat på minst tolv månader och att de ofta har ett mycket starkt driv och en genuin vilja att ta sig in på arbetsmarknaden. En anställning innebär inte bara inkomstrygghet, utan även möjlighet till ett mer jämställt hushåll och ekonomisk självständighet.

Eftersom utbildningen och mentorskapet varit på svenska har det krävts en viss språknivå för att delta. Språkkunskaperna har dock varierat en hel del mellan både städer och våra olika utbildningsstarter, och då många deltagare läser parallellt på SFI har vi längs vägen valt att

även ta in språkstöd och tipsa om olika sätt för mentorsparen att öva svenska för att tillgängliggöra projektet så mycket som möjligt.

Att närma sig arbete eller studier kan innebära allt från att börja tänka på att jobba till att faktiskt få ett arbete, och i projektet har det funnits en otrolig bredd kring vad detta har inneburit för de olika deltagarna. Vissa har satsat direkt på att söka jobb, medan det för andra handlat mycket om de mjuka värdena, som till exempel att få ett ökat självförtroende eller motivation, faktorer som är avgörande för att sedan hitta arbete eller studier.

För oss var det viktigt att skapa så bra förutsättningar som möjligt för våra deltagare att känna sig både trygga och inspirerade i alla möten de hade. Vi valde därför att övriga personer i projektet, såsom mentorer, volontärer och barnpassare skulle identifiera sig som kvinnor, då vi tror att detta skapade en miljö där deltagarna kunde känna samhörighet och där de fick många möjligheter till att dela gemensamma erfarenheter med andra kvinnor. I tillägg arbetade vi hela tiden för att skapa ett öppet och tillåtande klimat under våra träffar, och såg till att mentorer och jobbkompisar fick ta del av material innan för att förstå deltagarens situation.

METOD

Vår metod kombinerar dialogbaserad utbildning med nätverksskapande aktiviteter. Metoden möjliggör ett individcentrerat innehåll som kan anpassas efter deltagarnas nivå. På så sätt kan vi jobba med en bred målgrupp som har olika bakgrund och förutsättningar. Tillsammans med ett personligt stöd vägleds deltagaren genom utbildningen som bygger på interaktiv kommunikation – där deltagarna delar med sig av egna erfarenheter och sedan fortsätter att utvecklas tillsammans med sin mentor. Genom designen av programmet kan vi således stötta högtbildade kvinnor med lång arbetslivserfarenhet lika effektivt som vi kan stötta lågutbildade kvinnor som saknar tidigare erfarenhet. Alla deltagare får ett stöd som är anpassat efter individens förmåga, förutsättningar och möjligheter.

FÄRDIGHETSPROGRAMMET

Den första delen i vår metod är Färdighetsprogrammet – en nätverksskapande och dialogbaserad utbildning som syftar till att stötta utrikesfödda kvinnors etablering på den svenska arbetsmarknaden. Programmet består av fem pass där deltagarna har matchats med en jobbkompis – en svensktalande, etablerad kvinna som agerat positiv och peppande samtalspartner under passets gång. Vid varje utbildningstillfälle har vi jobbat med olika teman som ger deltagarna en bra grund att stå på och öppnar upp för nya tankesätt när det gäller att närma sig arbetsmarknaden. Under varje pass har vi erbjudit barnpassning för att möjliggöra för alla kvinnor att delta oavsett om de har tillgång till barnvakt eller inte.

Teman på de olika passen

PASS 1

JAG OCH MINA MÅL

Deltagaren får stöd i att kartlägga sina kompetenser, samt formulera sina mål och delmål.

PASS 2

ATT SÖKA JOBB I SVERIGE

Deltagaren får en förståelse för hur processen att söka jobb i Sverige går till. Vilka ingångsjobb finns, vilken utbildning krävs, var finns jobben och hur söker jag dem?

PASS 3

CV OCH PERSONLIGT BREV

Deltagaren får stöd i att skriva CV och personligt brev. Vad är skillnaden och hur sticker jag som arbetssökande ut?

PASS 4

ARBETSINTERVJU

Deltagaren får tips och stöd inför en arbetsintervju. Vilka frågor är bra att ställa och hur förbereder jag mig på bästa sätt?

PASS 5

VÄGEN FRAMÅT!

Deltagaren tilldelas en mentor och mentorskapet introduceras. En plan skapas för hur målen från pass 1 ska nås.

MENTORSKAPSPROGRAMMET

När deltagarna har genomgått Färdighetsprogrammet startar mentorskapet. Då får alla en personlig mentor, en svensktalande etablerad kvinna som kan stötta deltagaren på hennes väg ut i arbete under sex månader. Mentorn förväntas dela med sig av sina egna erfarenheter, tips och nätverk.

Förutom att vi matchar deltagare och mentor utifrån olika kriterier håller vi en obligatorisk utbildning för alla mentorer innan mentorskapet drar igång, med tips och verktyg för att mentorskapet ska bli så bra som möjligt för både henne och adepten.

Att delta i Klara, Färdiga, Kvinna är ett ömsesidigt utbyte för både mentor och adept och tanken är att lära av varandra. Mentorn har erfarenheter

från exempelvis den svenska arbetsmarknaden som adepten inte har. Denna kunskap är lätt att ta för givet, men för adepten är den ofta till väldigt stor nytta. Vi har därför uppmanat mentorerna att dela med sig även av sådant som kanske känns uppenbart för dem då det kan leda till att adepten tar några steg närmare sina mål.

För mentorn är det ofta otroligt värdefullt och insiktsfullt att förstå nya perspektiv och att kunna bidra till samhällsnytta på ett konkret sätt. Många av de relationer som har skapats under projektets gång har inte bara resulterat i arbete utan också en vänskap där mentorsparen kommer fortsätta att tillsammans jobba mot sina mål. 89 procent av mentorerna uppger exempelvis att de vill fortsätta hålla kontakten med sin adept efter mentorskapets slut.

BONUSTRÄFFAR

Under mentorskapsprogrammet har vi bjudit in både deltagare och mentorer till två digitala bonusträffar per grupp där fokus har varit studier och arbetsmarknad.

Deltagarna har fått lyssna på föreläsare som pratade om olika teman, bland annat "Intervju" med Jobbentrén, "Mina rättigheter på arbetsplatsen" med Unionen och "Personligt brev" med Itineris. Träffarnas teman har bestämts utefter vad deltagarna själva har uppgett att de vill veta mer om.

RESULTAT

Genom att lyssna på målgruppens behov har vi efter två år skapat en metod som fyller de luckor som utrikesfödda kvinnor upplever finns i det svenska samhället för en etablering på arbetsmarknaden. Av kull 1-5 som hunnit avslutas och utvärderas i skrivande stund har vi många tydliga resultat.

38%

av deltagarna
har fått jobb

47%

har börjat studera

83%

av deltagarna har lärt sig
nya sätt att söka jobb på

84%

har fått hjälp av sin mentor/
jobbkompis att närma sig
arbete, praktik eller studier

87%

av deltagarna uppger att de lärt sig något om jämställdhet under utbildningen

71%

känner högre eller mycket högre självförtroende i sitt jobbsökande efter projektet

81%

av mentorerna känner ett större engagemang för integration än innan projektet

Eftersom vi jobbar med en bred målgrupp som har olika förutsättningar att börja arbeta inom projektiden är det av stor vikt för oss att även ta hänsyn till mjuka värden som exempelvis högre självförtroende och ökad motivation hos målgruppen efter projektet. Därför är detta resultat som vi är lite extra stolta över!

“

Citat från deltagare

“Jag tror att det här projektet är lovande, unikt och nödvändigt. Av stor betydelse är det psykologiska och energiska sammanträffandet av mentor och elev (min åsikt). I mitt fall matchade vi 100% och inte ens ålderskillnaden spelade någon större roll.”

“Tror också att det är den positiva stämningen som finns. För mig var det också väldigt viktigt – när vi fikade med varandra och pratade deltagare emellan – de deltagarna berättade för mig hur de hittade jobb och vad de gör – det var också viktigt för mig. Inspirerande.”

“Min jobbkompis uppmuntran hjälpte mig att känna mig säker under intervjun. Jag kände att “jag kan göra vadsomhelst” och jag fick jobbet.”

“...Thank you so much for the great opportunities of both work and friendship character. I recommend the programme to all the women I met that could possibly benefit and hope that maybe one day I can pay it forward and mentor someone myself.”

Citat från mentorer

“

“Jag har fått en annan förståelse och inblick i andra kulturer och hur det kan vara att flytta till Sverige. Det har väckt nyfikenhet och en starkare vilja att bygga broar/tro på att det inte är så svårt.”

“Jag har ju lärt känna en annan person och fått nya perspektiv och insikter. Jag förstår också vilken viktig kontakt jag blir för henne för etableringen i Sverige.”

“Det är så tydligt att det kräver ganska liten insats för att hjälpa någon annan att komma in i samhället men det gör så stor skillnad för personen, plus att man får så mycket tillbaka!”

“Jättefint att få lära känna en person som öppnar upp sig och delar svårigheter, drömmar och erfarenheter.”

NYTTIGA ERFARENHETER

Att ge deltagarna en ökad tillgång till sociala och professionella nätverk innebär att de ska vara relevanta för deltagarens egna mål, alltså att leda till arbete eller studier. Vi vet dock att även de sociala nätverken kan leda till arbete, ju bättre vi känner en person desto mer engagerad är vi i att hjälpa denne att nå sina mål. Vi har därför sett det som positivt om vänskaper bildats och deltagare blivit vänner med de personer som de lärt känna under projektet.

Men för att undvika att nätverken enbart ska bli sociala har vi på olika sätt påmint om syftet med projektet, nämligen att deltagaren ska hitta arbete eller studier. I de fall då mentorn inte har relevanta erfarenheter för att matcha adeptens behov har vi uppmuntrat mentorn att använda sitt nätverk och adepten har på så sätt fått ta del av en bredd av kompetenser och erfarenheter.

Vi har även sett att i matchningarna av deltagare och mentor har mentors engagemang spelat en större roll än att hon arbetar eller studerar i samma bransch som deltagaren önskar jobba inom. Om entusiasmen och viljan att stötta finns är det oftast inte svårt att sträcka ut en hand till sitt eget nätverk för hjälp eller att hitta andra vägar för

deltagaren att söka information och tips på.

Eftersom projektet har bedrivits i både stora och små städer har vi också en ökad kunskap kring hur dessa skiljer sig och vilka insatser som ger bäst resultat. Exempelvis har vi sett att sociala medier, och då framförallt LinkedIn, fungerar bättre i storstäderna när det gäller rekrytering av mentorer, medan personliga kontakter och befintliga nätverk är avgörande för rekrytering av både mentorer och deltagare på ett annat sätt i mindre städer.

Under projekttiden har vi lärt oss otroligt mycket om vikten av att ge deltagarna tydlig information, gärna på deras eget språk när det är möjligt. Genomtänkta strukturer i mentorskapet och att avsätta mycket tid för stöd till mentorerna för att bolla diverse utmaningar och funderingar har också visat sig avgörande. I kommande projekt kommer vi jobba ännu mer med kontinuerlig dialog med målgruppen utöver de utvärderingar som görs och ännu tydligare avgränsning av vem projektet är anpassat för.

IMPLEMENTERING

Nya Kompisbyrån arbetar vidare med att utveckla metoden så att den passar olika målgrupper och behov för att på så sätt kunna användas av många olika aktörer. Det arbetet kommer inte sluta när Klara, Färdiga, Kvinna avslutas utan tvärtom intensifieras.

Redan nu ser vi hur metoden kan implementeras i andra projekt och till andra målgrupper.

Care for Ukraine

Nya Kompisbyråns stora satsning Care for Ukraine är en direkt implementering av Klara, Färdiga, Kvinna. I det projektet jobbar vi med samma metod men med en avgränsad målgrupp – kvinnor från Ukraina. Den här målgruppen skiljer sig från KFKs målgrupp på flera sätt, de har varit i Sverige under en mycket kortare tid, har en mer osäker situation och deras språknivå är lägre. Detta gör att vi i Care for Ukraine kommer få möjlighet att testa metoden på en annan målgrupp med andra förutsättningar och anpassa den efter detta. Det kommer stärka metoden ytterligare och vi kommer ha en ny variant som passar en annorlunda målgrupp.

Mentorskap Järfälla

Nya Kompisbyrån har tillsammans med Järfälla kommun gjort en mindre variant av Klara, Färdiga, Kvinna där vi har haft fyra utbildningsstarter med 15-20 kvinnor i varje kull. Upplägget har skiljt sig lite då det endast varit deltagare från Järfälla, deltagarna har haft en lägre språknivå, träffarna har varit två gånger per vecka och mentorskapet har endast pågått under fyra månader.

Parallellt med Klara, Färdiga, Kvinna har NKB drivit Framtidsprogrammet i Stockholms stad och Järfälla kommun. Det är samma upplägg i arbetsmarknadsutbildningen och mentorskapet, med skillnaden att istället för jobbkompisar är mentorerna med från första träffen och följer sedan adepten i sex månader. Framtidsprogrammet jobbar även mot en yngre målgrupp. Båda projekten har haft möjlighet att dela lärdomar, material och erfarenheter med varandra vilket har ökat kvalitén i metoden ännu mer.

Trelleborgs kommun driver tillsammans med Nya Kompisbyrån och Arbetsförmedlingen projektet Utbildning och Social inkludering. Det är ett mentorskap som syftar till att stärka förutsättningar för utrikesfödda kvinnor och män för att snabbare etablera sig i samhället.

Tillsammans med Sundsvalls kommun startar Nya Kompisbyrån ett mentorskap där alla som deltar kommer att bli matchad med en etablerad svensk. Insatsen ska förbättra förutsättningarna för att ukrainska flyktingar och andra nyanlända ska klara av sitt sociala liv vilket på sikt snabbare kan leda till egen försörjning eller skolgång. Vi arbetar utifrån ett individperspektiv och kommer att forma olika aktiviteter och sociala insatser i samråd med individen. Med projektet vill vi föra gruppen närmare de pågående befintliga insatser som erbjuds av Sundsvalls kommun, Arbetsförmedlingen och ideella organisationer.

Framtidsprogrammet

Social inkludering

Att underlätta Ukrainiska flyktingars och nyanländas etablering i samhället genom matchning, råd och stöd

HUR KAN ANDRA JOBBA MED VÅR METOD?

Vi fortsätter hela tiden att utveckla och sprida metoden med utbildning och utökat nätverk, och med hjälp av målgruppen ständigt säkerställa att innehållet är relevant och anpassat efter de behov som finns i vårt samhälle. Med hjälp av vår metod kan kommuner, statliga myndigheter, näringsliv och andra ideella organisationer tillsammans med oss arbeta effektivt, inte bara för att möta samhällsutmaningar som vi står inför utan också som ett sätt att öka gemenskapen och mångfalden på den svenska arbetsmarknaden.

Då metoden är anpassningsbar och innehållet i Färdighetsprogrammet går att göra om för att passa olika delar av målgruppen och olika syften, finns alla möjligheter att skräddarsy konceptet för att passa just er verksamhet.

Välkomna att höra av er!

EUROPEISKA UNIONEN
Europeiska socialfonden

NYA KOMPISBYRÅN

Email

kontakt@nyakompisbyran.se

Hemsida

www.nyakompisbyran.se

Vi finns också på

[@nya_kompisbyran](https://www.instagram.com/nya_kompisbyran)